

Posudek bakalářské práce

Autorka: Jana Bernátová

Název práce: Židovské eschatologické představy od Bible po Maimonida

Autorka ve své bakalářské práci přehledně zpracovává židovské eschatologické představy v biblickém období (s rozlišením jednotlivých vrstev tradice), v období mezi Tenakem a Talmudem (včetně Filóna a Flavia), v talmudických textech a u největšího židovského filosofa středověku Maimonida. Sleduje nejdůležitější příspěvky k vnitrožidovské rozpravě o eschatologických tématech (smrt, záhrobí, Mesiáš atd.) a také vnější kulturní a ideové vlivy, které spolupůsobily při utváření a proměnách židovské eschatologie. Podrobněji se zaměřuje na biblická východiska (základní pojmy, nejdůležitější texty a zvěstné trajektorie) a v posledním oddílu na tvořivou filosoficko-náboženskou syntézu dosavadní tradice u Maimonida.

V závěru jednotlivých oddílů (Bible, pobiblické představy, Talmud, Maimonides) nabízí sumarizující reflexi hlavních badatelských výtěžků. V úvodu práce nastiňuje strukturu práce a zvolenou metodu, v závěru kriticky reflektuje a zobecňuje výsledky bádání.

Práce má přehlednou a logickou strukturu, zpracovává dostačující množství relevantní odborné literatury (pracuje i s anglickou a německou odbornou literaturou k tématu).

Ponor do hloubky v jednotlivých oddílech by mohl být větší, ovšem cílem autorky nebylo monografické zpracování jednotlivých etap vývoje židovské eschatologie, ale spíše představení panoramatu jednotlivých podob židovských eschatologických představ, včetně naznačení vývojových linií. Tento cíl autorka přesvědčivě splnila (v rámci nároků kladených na bakalářskou práci).

Práce je místy poněkud popisná a sumarizující (jedná se spíše o sběr dat než o jejich kritickou a vědecky přínosnou interpretaci), spíše než o tvůrčí příspěvek k diskusi o tématu se jedná o shromáždění a uspořádání relevantních údajů (místy ovšem získaných ze sekundární, nikoli pramenné literatury), což by v magisterské práci nebylo zcela dostačující, ale v práci bakalářské to tak může být.

Problematickou se mi jeví skutečnost, že autorka nedefinuje jasně, co míní slovem eschatologie, že někdy mísí motivy individuální eschatologie (tj. co bude po smrti) a kosmické resp. univerzální eschatologie (konec světa, vyvrcholení dějin). Individuální eschatologie (tj. co říká judaismus o posmrtném údělu člověka) autorku evidentně zajímá daleko nejvíc, možná měla kosmickou eschatologii, jak se jí věnuje například židovská apokalyptika, metodicky vyčlenit a zabývat se pouze individuální eschatologií, nikoli eschatologií obecně.

V práci do jisté míry chybí také reflexe skutečnosti, že někteří židovští autoři (např. Filón), jejichž díla se zachovala (zejména proto, že zajímala křesťany), měla na židovství velmi malý vliv, a nelze je tudíž vlastně považovat za „vývojovou etapu“ v procesu utváření židovských eschatologických představ.

Vzhledem k výše uvedeným silným i méně silným stránkám práce navrhuji hodnocení A až B.

15. ledna 2011


Pavel Hošek